

Preek over Matteüs 26: 17 – 30

Gemeente,

De plaatjes zijn overbekend, het verhaal ook. We horen de muziek, we kennen de woorden. Dit is mijn lichaam, dit is mijn bloed.

Ik zou dolgraag in het hoofd en in het hart van Jezus willen kunnen kijken. Wat gaat er door Hem heen? Hoe kijkt Hij naar zijn leerlingen? Hoe zit Hij daar aan tafel?

De leerlingen hebben tijdig een zaal gevonden waar de groep Pesach kan vieren. Natuurlijk weet Jezus, dat dat feest eigenlijk in gezinsverband gevierd hoort te worden. We hebben dat gehoord uit het Exodus-verhaal. In de loop van de tijden is er echter een gewoonte ontstaan in de periode van ná de ballingschap om het Paasfeest ook in Jeruzalem te vieren. En daar zijn de voorschriften enigszins op aangepast. Zo moeten er minimaal 10 mensen aan die viering meedoen, anders is het te klein, en de zaal moet minimaal 23 m² groot zijn: 10 bij 10 el, en je moest in datzelfde huis ook de aansluitende nacht kunnen doorbrengen. Dus die zoekopdracht aan de leerlingen is op zich niet bijzonder, maar wel lastig. Enfin, ze vinden uiteindelijk een ruimte die aan alle eisen voldoet.

En daar zit Jezus dan, als leider van het gezelschap. Ik zie hem rondkijken. Iedereen zoekt een plekje. Hoogstwaarschijnlijk zit Jezus niet in het midden zoals op het beroemde schilderij van Da Vinci, maar op de belangrijkste plek aan een vierkante of ronde tafel. Hij zegent het brood, de matsa. Volgens de traditie liggen er drie matzes op tafel. En Jezus deelt al brekende, dit brood. Hij ziet ze, en zegt misschien iets bij het uitdelen, misschien ook niet.

Hij kent ze. Lieve, enthousiaste volgelingen. Mensen die naar Hem luisteren. Maar of ze Me ook snappen? Hier, Petrus, de fanatiekeling! Hij zou zomaar de eerste kunnen zijn die Mij in de steek laat als het allemaal niet loopt zoals hij dat voor zich ziet, al drie jaar lang. Misschien is het wel afgelopen met zijn bereidheid Mij te volgen.

Johannes, schat van een man. Maar bescheiden, súperbescheiden. En zijn broer Jakobus. Het zijn de zonen van Zebedeüs, maar ze lijken geen van beiden op hun vader. Jezus heeft hen de bijnaam Boanerges gegeven, en dat betekent zonen des donders. Die wilden zelfs samen met Jezus op de troon zitten. Wat een jongens!

Zou iemand enig idee hebben van hoe dit verder gaat lopen? Jezus zelf, Hij voelt natuurlijk wel aan, dat zijn manier van doen op grote weerstand stuit bij de geestelijke elite. En Thomas, één van de andere aanwezigen, heeft een paar dagen geleden nog gezegd, dat de tocht naar Jeruzalem tot de dood van Jezus zou kunnen leiden, en daaraan toegevoegd: Kom, laten we meegaan en met Hem sterven.

Maar hier zitten ze dan toch, vredig en vreedzaam.

Mijn Vader, wat staat Me te wachten? Jezus heeft geen idee. Even later, in de Hof van Gethsémané, wil Hij zelfs af van de drinkbeker met onheil. Wat staat me te wachten.

En even voor alle duidelijkheid: er staan over de Messias een heleboel teksten in het Oude Testament als profetie genoteerd, en het gaat ook vaak over de lijdende Knecht, met name in Jesaja 53, maar in geen van beide lijnen komt een moord of een gerechtelijk dwaling voor, laat staan een dood aan het kruis!

Jezus zit daar, de Paasmaaltijd te vieren.

Judas, Judas. De man van de penningen, de man die de armenzorg regelt. Althans, dat zegt-ie. Toen vorige week Maria, de broer van mijn vriend Lazarus, olie op mijn voeten goot, vond iedereen het een verspilling. Het geld had beter aan de armen gegeven kunnen worden. Alsof wij zoveel te verteren hadden. Nou ja, laat maar zitten.

En Hij breekt opnieuw het brood; dat gebeurt nu eenmaal tot drie keer toe in een pesachviering. En Hij kijkt rond, en vol onzekerheid over wat Hem te wachten staat, kijkt Hij terug naar de afgelopen drie jaar. 'Ik heb mezelf gegeven, Ik heb mezelf volledig aan hen overgeleverd, Ik zou niet meer weten wat Ik nog meer moet zeggen. Brood des levens, broodvermenigvuldiging, noem maar op. En hier sta Ik, met het brood, de matsa, in m'n handen. Ik heb mezelf met hen gedeeld, en dit alles komt samen in dit ene brood. Dat deel Ik met hen, zoals Ik alles gedeeld heb. Broeders, vrienden, geloofsgenoten, volgelingen, nog één keer: dit brood, dat ben Ik. Zoals Ik alles gedeeld heb met jullie, deel Ik ook dit brood. Het zal voor de laatste keer zijn, zo vermoed Ik. Iemand heeft Mij verraden, en er gaan vreselijke dingen gebeuren. Wat precies, dat weet Ik niet, maar de sfeer in de stad en in de tempel is onheilspellend.'

Het is de eerste dag van de ongezuurde broden. Morgen nog, en dat is het sabbat, de grote feestdag van Pesach.

Het wordt spannend. Er zijn heel veel mensen in Jeruzalem die nog nooit van Mij gehoord hebben. Misschien kan Ik er nog heel veel bereiken. Als de geestelijke elite Mij maar een beetje met rust laat, kan Ik misschien juist heel veel geloofsgenoten van buiten de stad en van buiten het land bereiken. Wat zou dat mooi zijn, juist met Pesach, met Pasen.

De herinnering aan uittocht uit Egypte, toen we als volk ontkwamen aan de slavernij en martelingen van de farao's is voor honderdduizenden mensen de gelegenheid om een soort intocht te houden, om naar Jeruzalem te komen.

We zijn bijna aan het eind van de Maaltijd. We gaan dit pand zo dadelijk verlaten. We delen nog één keer de beker, de derde. En Jezus zegent ook die beker, en laat ook die rondgaan. 'Het is toch net bloed!', zo lijkt Hij te denken. Nergens in de Tora wordt wijn met bloed vergeleken, maar hier lijkt het onontkoombaar. Geen vreugde meer, geen hoop, zo lijkt het. Jezus trekt een lijn tussen wijn en het bloed van het verbond. Meestal betekent 'bloed van het verbond' het bloed dat vrijkomt bij het ritueel van de besnijdenis. En die vergelijking is al helemaal nooit gemaakt in de geschriften van de Tora. Jezus zegt als het ware: 'Deze beker toont aan hoe verknocht ik ben aan de traditie van Mozes en de profeten. Dit is mijn bloed van het verbond, dit is mijn aandeel de totstandkoming van het Rijk zoals mijn hemelse Vader het bedoeld heeft. En jullie mogen daarin delen, zoals jullie daar de afgelopen drie jaar al in gedeeld hebben. Drink allen hieruit.'

En nadat de laatste restjes van de seidermaaltijd genuttigd zijn, volgt het laatste onderdeel: het zingen van het tweede deel van het Hallel. We zingen de Psalm 115 tot en met 118. God heb Ik lief, want die getrouwe Heer, hoort naar mijn stem, mijn smekingen, mijn klagen. De kortste psalm, 117: Looft de Here, alle gij volken, prijst Hem alle gij natiën, en dan natuurlijk Psalm 118: Alle volken hadden mij ingesloten – ik weerstond ze in de Naam van de Heer. Ze sloten me in als een zwerm bijen, maar doofden snel als vuur van dorens – ik weerstond ze in de naam van de Heer. Ik zal niet sterven, maar leven en verhalen van de daden van de Heer.

Nog steeds Psalm 118: Dit is de dag die de Heer heeft gemaakt, laten we juichen en ons verheugen.

Nog steeds Psalm 118: De Heer is God, Hij heeft ons licht gebracht. Vier feest en ga met groene twijgen tot aan de hoorns van het altaar.

Nog steeds: U bent mijn God, U zal Ik loven, hoog zal ik u prijzen, mijn God.

En het laatste vers, Psalm 118: 29: Loof de Heer, want Hij is goed, eeuwig duurt zijn trouw.

'Kom, broeders, we moeten gaan. De maaltijd is afgelopen.' En Jezus gaat zijn volgelingen voor op weg naar de Olijfberg. Dat is een plaats die Jezus goed kent. Het is een berg die op de route tussen Jeruzalem en Bethanië ligt. Een plek die vertrouwd aanvoelt.

In zijn hoofd zingt nog, denk ik, Psalm 118:
De Heer is bij mij, 'k zal niet vrezen,
de Heer zal mij getrouw behoên,
Daar God mijn schild en hulp wil wezen,
wat zal een nietig mens mij doen.

Tja, wat zal een nietig mens mij doen?

Witte Donderdag.

Soms zou ik wel eens in het hoofd en in het hart van Jezus willen kruipen. Het is al ontroerend als je het alleen maar probeert. Mijn lichaam, mijn bloed.

Daar gaat Hij, daar gaat Hij. Doodsbang, doodsbang. Met de lofzang in zijn achterhoofd.

We buigen vol ontzag en eerbied. Wat moet het zwaar geweest zijn!
We zijn stil, en verkeren even, heel even bij Jezus, onze Heer. En we denken aan Hem als we zo dadelijk samen de Maaltijd vieren.

Amen.